

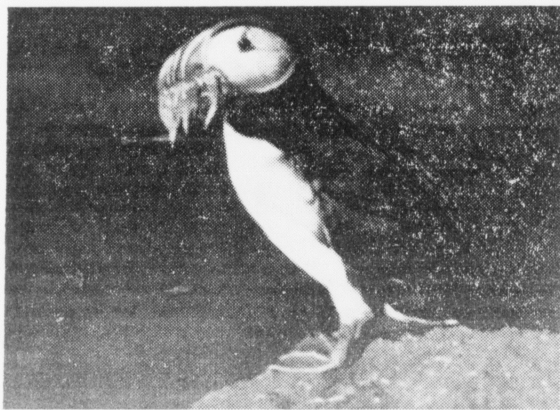
FUGLURIN

Nú á hásumri er fuglalívið av tí mesta. Fuglasongur og fuglamál ljóma um bæ, haga og í björgum. Hitt undirfagra og lívgandi fuglalívið er eitt hitt dýrmætasta vit eiga - eitt satt landsprýði

Vit fara her í fáum orðum - leysliga eftir »FUGLA-BÓKINI« hjá Mikkjal á Ryggi, sála - at siga eitt sindur frá nokrum bjarga- og heiðafuglum

LUNDIN

Landi við fullum nevi av síld.

Lundin kemur á summarmála — 14. apríl — verður sagt. Í kulda-veðri biðar hann nakrar dagar útfyrir og í fyrstuni steðgar hann lítið, hann eigur — í urðum ella torvum, men á gamla summarmála — 26. apríl — reinsar hann sær holuna og ger sær eitt ússaligt reiður av deyðagrasi og verpur eitt egg.

Áður drógu menn væl av lunda, t. v. s., tóku hann í holuni, men hetta er nú mest sum avlagt, fá hetta avoyðir lundan, sum annars er avoyddur, ella nógv minkaður allastaðni, har rotnarar eru komnar.

Í 7. viku á sumri eru eggini best og í 8. viku á sumri best, sigur søgnin (t.e. síðst í mei og fyrst í júní).

Tá vóru menn vanir at taka eggini og lundan, sum inni var. Hin, ið eftir livdi, fekk skjótt ein maka aftur, og soleiðis kundu menn halda áfram við at taka egg og draga lunda úr somu holi; men tóku teir báðar, ið inni vóru, kom eingin aftur.

Fleygingartiðin er frá syftunsöku — 2. júlí og út ímóti miðjum ágúst. Víkan fyrri ólavsöku plaga ofta at roynast best.

Har nógvur lundir byggir, kann fleygast væl ein dag, tá líkindini eru góð og nógvur lundir er. — Tað mesta, ein maður hevur fleygað eftir einum degi, er gott og væl 1100; men 200 lundar eftir einum degi er toluligt og 400 uppá mannin er sera góður dagur.

Um miðjan august fer lundin at rýma hiðani, og um veturin er hann víða um Atlantshavið og við londini sunnanfyri okkum. Einstakir siggjast eftir undir Føroyum.

Hvussu gamal kann ein lundir verða?

TJALDRID

Tjaldrið kemur á grækarismessu, verður altið sagt. Men ikki kemur tað altið sjálfan grækarismessudag.

Tjaldrið liva av ornum og reyðmaðkum, sum tey finna í haganum og bonum og flidum og sandmaðkum, sum tey finna í fjørini.

Flidurnar kunnu tey bróta hol á ella ríva leysar úr helluni við nevnum. Óður taka tey eisini; men tá hevur tað hent, at óður hevur tikið tjaldrið, klípt skeljarnar sam-

í Lamba í Mykinesi var ein lundir eyðkendur av einum hvítum líti á bakinum. Í 68 ár sóu teir hann sita í sama stað. Í kriggsárunum varð nógv skotið har undir landinum, og tá hvarv hann.

LOMVIGIN

Lomvigin kemur til landið á pás-messu — 25. janúar — og í bergið á leypármessu — 24. februar — sögdu teir gomlu; og so er — tá ið veðrið ikki ger broytingar í tí. Teir eiga í rókum og lomvigareggum og koma aftur í sama stað, sum teir vóru í fjør.

Fyrst í júní hevur lomvigin vörpið, eittans egg, stórt eftir fuglinum.

Frá tí tjúkkasta smalkast tað beint og javnt móti hinum klænra endanum, sum er óvanliga spiskur; egg-ið rullar tí ikki beinanvegin. — Frá 5. til 8. júní fara menn at ræna, t. e. at taka eggini, sum eru frá fagur grön til bleikgrön og stundum hvít, sett við dimmum blettum og strikum. Orðið gongur, at aldri finnst tvey lomvigaregg, sum eru meinelik á líti.

Skjótt verður lomvigin aftur, og hann vermir í rúmar 4 vikur. Tá pisurnar eru útkomnar, flúga teir gomlu javnan við nebbasild í nevnum av geva teimum.

Um miðjan júlí byrjar fyglingin, sum nú er mest sum avlögð. Brúkt verður stutt stong við stórum neti. Vanligt man vera at fáa 5-8 í, 10-15 er væl fingið, og 20 má sigast nógv.

Fyrri ólavsöku eru pisurnar floygdar.

Umframt við fygling og fleygi verður nógvur lomvigi fingin við snaru.

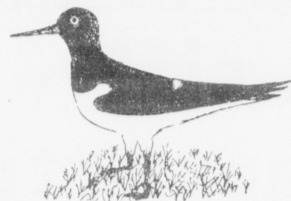
HEIÐAFUGLAR

an um nevið og hildið, til flóðin hevur kóvt tað.

Tjaldrið haldar nógv til í fjørini, men út á vatn ella sjögv koma tey sera sjaldan, tó at tey væl kunnu svimja nakrar hundrad metur og eisini duga at kava.

Av tí at tjaldrið koma so tíðliga, hava tey tað ofta ringt. Kuldan tola tey, men ikki hungurin.

Um summarmála — 14. apríl — fara tey at hugsa sær um reiðrið, og gamalt er, at tjaldur hevur fult reiður á krossmessu — 3. maí —

men vanliga verpingartiðin er um halvvarðsöku — 15. maí.

Tjaldur verður try. Sjaldan verpa tey oll í triggjar samfylgjandi dagar; oftast gera tey ein dag millum bæði tey fyrri, stundum millum bæði tey seinnu, og stundum tveir dagar imillum. Ikki sjaldan verpa tey fyra; men tá fáa tey so illa vermt, at ofta doyri ein umgin í egginum.

Bogan vermir fyrri tað mesta. Steggin heldur seg nakað frá, onkustaðni, sum sýnt er víða um.

Frá tí seinasta eggði er vörpið, til fyrsti ungin kemur út, ganga vanliga 27 dagar — stundum 26, stundum 28. — Ungarnir rýma skjótt úr reiðrinum, og sama dag teir eru útkomnir.

Um miðjan september byrja tey at rýma, fyrst tey gomlu og síðan ungarnir.

SPÓGVIN

Spógvin kemur vanliga seinna partin í apríl.

Seinna partin í maí verður hann 4 — sjaldan 3 — og ger ongan dag millum hvørt eggði. Tey eru brúnlig grön við dimmum blettum.

23. ella 24. dagin eftir at seinasta egg-ið er vörpið, kemur út, og so skjótt teir eru turri, fara teir úr reiðrinum — altið er ein, ofta tveir rýmdir, aðrenn hin seinasti er útkomin; og frálíka skjótt kunnu teir renna. Tað er heilt ótrúligt teir duga væl at krógva seg, um fólk kemur teimum í nánd.

Spósnevið er neyðarlíga klænt og lint, men væl duga teir at verja seg — eisini móti størri fuglum, men tá eru teir ofta fleiri. Teir berja figgindan av við veingjaknugvunum, hagar til teir neyðast at fleygja.

Seinra partin í august fara teir at rýma, fyrst teir gomlu, ungarnir seinri. Um veturin sigast teir halda til í Suðurfriku.

LÓGVIN

Lógv er av vakrastu fuglum. Burtur frá ansanst mest hin svartu liturin í neðra, við ál upp eftir barkanum og út á veingirnar, og við hvitum jaðara uttanum; omaná er hann dimm við nógvum gullglitrandi smáum blettum.

Vetrartíðina er hon í Afriku og sunnasta Europu. — Um

maríumessu kemur hon higar, og tíðliga í maí verður hon 4 brúnlig egg við dimmum blettum. Nærum 3 vikur tekur tað at klekja eggini út. Ungarnir eru framúr vakrir; men teir eru sjaldsamt í siggja, so væl duga teir at krógva seg.

Um mikkjalsmessu sæst lítið til láir; men eftir veturnætur — 14. oktbr. — hoyrast aftur nógvar í fjøllum; men tað eru helst slikar, ið koma hendan vegin úr Íslandi.

TERNAN

Ternan eigur í norðastu londum runt um heimin og aloftast í størum flokkum, so tíðum er lítið meira enn fótubreidd millum reiðrinu. — Um veturin er hon sunnast í Afriku og Ameríku og á oyggjum longur suðuri.

Higar kemur hon á halvvarðsöku — 15. maí — seinast av okkara búfuglum. Kroppurin er lítill og lættur, men teir longu veingirnar og velfjaðarnir gera, at hon ikki sær so heilt lítill út.

Best dáma teimum nær sjónum og við vøtn. Føðina fáa tær úr sjónum, æti, ternumurtar og annað. Eggini eru tvey, hendir seg try, sum koma út, tá hon hevur vermt hálvartíðju viku.

Dúnungarnir eru gulligir við dimmum strikum eftir bakinum. Floygdir kennist ungin frá teimum gomlu av tí stutta velinum.

Út móti mikkjalsmessu rýma tær.

KJÓGVIN

Kjógvin er størri enn tjaldrið. Flestu eru brúnir, men summir hvítir undir búkinum og nevndir hvítkjógvir.

Hann verður 2 ella 3 brúnlig ella grönlig egg við dimmum blettum og vermir hálvafjórðu til 4 vikur. Ungarnir eru fyrst mörgráir, brúnflekktir, tá teir eru floygdar. Kem-

ur fólk nærhendis reiðrinu kastar hann seg niður og lemjir seg sum skul-

di hann verið veingjabrotin, og tað er ikki lukkligt, tá hann við rúkandi ferð skjýtur seg niður eftir fólk og rýrnir at berja veingirnar um hovdið á fólk, fyrri at reka tey burtur frá eggum og ungum.

Kjógvin er frekur ránsfuglur. Jagstrar lundar, hagar til teir missa sildirnar og ritur, hagar til tær spýggja matin uppúr sær. — Mýr-snipu, sum liggur á reiðri, skjýtur hann seg niður á, og ryggbrýtur. Egg og ungar hjá øðrum fuglum renir hann; tó kann spógvin verja seg fyrri honum.

Um veturin leitast hann at heitari londum og heldur seg har á opnum havi.

Latíð heiðafuglar og smáfuglar fáa frið!

